

מסורת הש"ס

(א) יצמות יב: ק: נדה מה: נדרים לה: [ותוספתא נדה פ"ג, ג] קדושין עט: נדה סה: (א נדרים טו: עד: יצמות כט: לקמן מו: קדושין ד, ד) לקמן מה: (א ונעל כט:.) (י ב"ק נט: ע"ס, י) ודף טז:.) (ח ודף לא:.) (ט ודברים כג,) (י [שמות כג,] (ז ופי' תוס' יצמות יב: [תוס' נדה יג,] (ז ופי' תוס' נדה סה: ד"ה וכו"ת כי מיישני הגירסא,) (ח מ"י כ"י,

תורה אור השלם

- שמר פתאים וְ דלותי וְלִי דוֹרִישֵׁנִי:

תהלים קטו ו
2. וְנָתַן הָאֵשֶׁת הַשֹּׁכֵב עִמָּה לְאִבִּי הַנָּעִר חֲמוּשִׁים בֶּקֶף וְלוֹ תַחֲזֶה לְאִשָּׁה תַּחַת אֲשֶׁר עָמָּה לֹא יוּכַל שְׁלָקָהּ כָּל יְמֶיהָ:
דברים כב כט

גליון הש"ס

תוס' ד"ה שלש וכו' דאנ"פ שאינה מצווה על פ"ה ורביה. פי' סנהדרין דף נט ע"ב מור"ם והא':

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה שמה יעשה עובדה וכו' לורת השני. יב"ב ותוספות פרק המפתח הביא בשם רש"י שזלזל אחרון ממעין לורה הראשונה ע"ש גד"ה קמ"ל בדף כט מהי צינתות דף יב ככת רש"י ז"ל דוחק האחד את חברו ופוחת לורתו משמע להפעמים הראשון גובר ולפעמים השני גובר ופעם פי' כן ופעם פי' כן ואין כלן טעות: (ק הגי' דפ"ר):

מוסף רש"י

משמשות מותרות לתת מון בתקום תשמים כשהן משמשות, כדי שלא יתעצרו [יבמות יב: ושם ק:] או: תקנמן הוה לשמש בעומ' שלא יתעצרו [נדה מה:]. שמה תעשה עובירה סנדל. ולד שאין לו לורה פנים וקיימא לן בתפסת נדה (סג:) אין סנדל שאין עמו ולד, משל לאלם שטקד את חברו והחזיר לורתו לאחריו, דכשהיא מעוברת וחרתה ותתעברת דוחק האחד את חברו ופוחת לורתו כדלמינן אין סנדל שאין עמו ולד [נדה מה:]. שמה תגמול את בנה. אם תתעבר תהא לריסה לגמול את בנה מלהניק, כמו [בראשית כח] ויגמל, לשון הבלה [יבמות יב:] תפריש את בנה מלהניק מתחת עיבורה [נדה מה:]. ואיזוהי קטנה שמתעברת ומתה [יבמות ק:] הלאה לתתעבר ולמות [שם יב:]. פחות מיכן, אינה לריסה לשמש בעומ', דודאי לא תתעבר, ויתר על כן, אם תתעבר לא תמות [נדה מה: וכו"י] יבמות יב:.) אין בין נערות לבגרות אלא

ששה חדשים. כשהביאה

ומי מעברא. בקטנות או

בנערות כשהיא בת

קנס סתלד בנערות:

משמשות במוך. מותר להן לשמש במוך ואין כמשחיתות זרע:

שמה יעשה עוברה סנדל. שאם תתעבר עובר שני פוחת השני את

זורת **(א)** הראשון ודומה לסנדל שהוא דג צנים: **שמה סגמול אם בנה.**

מפני שהחלצ נעבר כשמתעברת ואינו טוב ליונק ותלטרך להעתיקו משרדים וימות: **פחות מאלן.** מבת אחת עשרה שנה משמשת כדרכה לפי שלא תתעבר: **ויטר על קן.** על בת שמים עשרה שנה משמשת כדרכה שאם תתעבר לא תמות. אלאם בקטנות לא מיעברא שיצא לכלל לידה דהא ותמות קמני: **וכי סימא.** מבת שמים עשרה ויום אחד שהגיעו ימי הנעורים נתעברה וילדה בנערות ומתה בנערות הא נמי יתא' דלמיר שמואל אין צין נערות לבגרות אלא ששה חדשים משמשת שתי שערות הויל נערה צלותן שמציא משמים עשרה שנה והלאה ומשתציאם עד שמבגור ששה חדשים ותו לא. ומתניתא דקמני מבת שמים עשרה ואלין אי מעברא לא מתה במציאה שמי שערות קודם שמתעבר קאמר אכל כל זמן שלא הביאה קטנה היא. והאי דנקט מנין ויום אחד אפילו הביאה שערות אינו אלא שומא כדלמרינן במסכת נדה [ומי.] ובקדושין: **ופקע אב.** פקעה תביעת אב וזכה הלה בנהם שצירו שאין בעל דינו קיים וקנס לאו ממון הוא להורישו לאציה בתורת ירושה כל כמה דלא גביתה: **או אין בגר בקבר.** לאפקועי תביעת אב: **מר בר רב אשי.** לא צעי לה בעיא דרבא משום בגר בקבר אלא אם מתה בנערותה מי פקעה כי בגרות דמחיים או לא. ולהאי לישנא דמר בר רב אשי אליבא דרבא אמרו לעילא) מילתא דפשיטא ליה לאציי מיעביא ליה לרבא דאילו ללישנא קמא מפשט פשיטא ליה לרבא דמיתה לא תפקעה ודלא כאציי כל זמן שלא בגרה וכי קא מיעביא ליה בצגרי בקבר קמבעיא ליה אכל במיתה כל זמן שלא בגרה פליג דלאציי ואמר לא תפקעה וחיבי: **מיסא עושה בגרות.** עושה דין בגרות דמפקעא כח אב כי בגרות: **מהו.** מי הוי לאציה או לעצמה: **בגרות מוציאה מרשות אב.** דלא מלינו שזיכתה לו תורה צבתו אלא מכר בקטנות ושאר שבח כגון קנסה ומעשה ידי ככת רש"י ז"ל דוחק האחד את חברו ופוחת לורתו משמע להפעמים הראשון גובר ולפעמים השני גובר ופעם פי' כן ופעם פי' כן ואין כלן טעות: (ק הגי' דפ"ר):

השוכב עמה לאצי הנערה אם נערה היא בשעת נתינה: **אציה ובעלה.** ואינו מופר עד שיפרו שניהם: **בתנ"י** **זושה** **ופגם.** צמתני' לקמן [ג:] מפרש להו: **האונס נותן מיד.** לאציה אע"פ שכונסה: **לכשיצוילא.** בגמרא [ע"ג] פריך אטו אשתו היא ומפרש לה לנשלא יכנס דאם כנסה אינו נותן קנס כדכתיב' מהר ימהרנה לו ואם מאן ימאן וגו' כסף שקול אכל אונס כתיב ונתן חמשים כסף ולו תהיה **לאשה: זושה בעצילו.** בכלי שבחר לו לשמות בו כלומר על כרחו ישאנה כדכתיב לא יוכל לשלחה [דברים כג:] **גב' ססופה**
תשמים אלא אחר כך וכל זער הכזלה דמחייז היינו אותו זער הבא לו בשעת הזלה אכל מה שצא לו אחר כך מופטר דגרמא בעלמא הוא הלכך צעי זער דמאי ורשב"א מפרש דפשיטא דזער של בתולים ליבא למימר דע"כ תנא דמתני' חייש לכחש גופנא דממפתה פטור:

השוכב עמה לאצי הנערה אם נערה היא בשעת נתינה: **אציה ובעלה.** ואינו מופר עד שיפרו שניהם: **בתנ"י** **זושה** **ופגם.** צמתני' לקמן [ג:] מפרש להו: **האונס נותן מיד.** לאציה אע"פ שכונסה: **לכשיצוילא.** בגמרא [ע"ג] פריך אטו אשתו היא ומפרש לה לנשלא יכנס דאם כנסה אינו נותן קנס כדכתיב' מהר ימהרנה לו ואם מאן ימאן וגו' כסף שקול אכל אונס כתיב ונתן חמשים כסף ולו תהיה **לאשה: זושה בעצילו.** בכלי שבחר לו לשמות בו כלומר על כרחו ישאנה כדכתיב לא יוכל לשלחה [דברים כג:] **גב' ססופה**

תשמים אלא אחר כך וכל זער הכזלה דמחייז היינו אותו זער הבא לו בשעת הזלה אכל מה שצא לו אחר כך מופטר דגרמא בעלמא הוא הלכך צעי זער דמאי ורשב"א מפרש דפשיטא דזער של בתולים ליבא למימר דע"כ תנא דמתני' חייש לכחש גופנא דממפתה פטור:

אלו נערות פרק שלישי כתובות

ל"א.

שליש נשים משמשות במוך. פי' בקונטרס מותרות לשמש במוך אע"ג דשאר נשים אסורות משום השחמת זרע ואין נראה לר"מ **(א)** דהא קטנה ואילונית מותר לשמש בהדיהו ולא הוי השחמת זרע כיון שהוא דרך תשמים ומפרש ר"ת משמשות לריכות לשמש במוך אחר תשמים וענה טובה קמ"ל

ולר"י נראה לקיים פי' הקונט' דבריט נדה (דף ג.) משמע שהמוך הוא צמיעיה כל שעה והוי כמשמש על האצנים ועל העצים ולא דמי למשמש קטנה ואילונית ועוד אפילו היטה נותנת מוך אחר תשמיש אסורה **ד**אלף על פי שאינה מלווה על פריה ורביה מ"מ אסורה היא להשחית זרע כדמשמע בנדה (דף יג.) דתנן כל היד המרבה לדקוק צנשים משוחמת צאנשים תיקצן ומפרש בגמרא משום דנשים לאו צנות הרגשה נינהו משמע דאם היו צנות הרגשה הוו אסריני ויש לדחות דלאו צנות איסור הרגשה נינהו קאמר: **ל"ב** **תימא** **בציר הוא בו'** והא בלברא קאמר. בקונטרס (בקדושין דף עט.) ל"ג ליה דצללו צלנד משמע טפי לא **ז:** **בא** **עליה** ונתארסה מהו. לרבי עקיבא דמתני' קא מיעביא ליה דלמיר נתאכרסה ומתגרסה קנסה לעצמה דמי אמרינן כיון שיצאה מרשות האב לענין קנס יהא קנסה לעצמה או דלמא כיון דלענין שאר מילי לא נפקא מרשות האב יהא קנסה לאציה אכל לרבי עקיבא דצרימא פשיטא דקנסה לאציה ולר' יוסי גלילי נהי דלמיר אין לה קנס נמי לא מיעביא ליה דהא דאין לה קנס לאו משום מופק מרשותא דאב היא אלא גזירת הכתוב הוא דאין לה קנס ולא נפקא בצירוסין כלל מרשות אציה דאב זכאי בקדושה ונמעשה ידיה אע"ג דנתארסה והא דקא צעי לה סתם ולא קאמר לרבי עקיבא כדאיסא מהו משום דהלכה כר' עקיבא מחזירי: **הוא"ל** ונישואין מוציאין מרשות אב. פי' בקונט' דילפינן מהפרת נדרים ואע"ג דקי"ל דממונא מאיסורא לא ילפינן ה"מ לאוקמה ברשות אב הוא דלא ילפינן ממונא מאיסורא אכל לאפקוי מרשות אב ילפינן שפיר מהפרת נדרים דבצבאר מועטת יש להוציאה מרשות אב ור"י קרא דלאוקמה ברשות אב איסורא וממונא שזין ה"ה לאפקוה **(א)** ונר"י מפרש דנישואין מוציאין מרשות אב מדדרישין איש אמו ואביו מיראו איש סיפק כו' אשה אין סיפק בידה לעשות ולא נהירא דמעשה ידיה אינו לצעל מן התורה: **בזה** **בוגרת בא** **עליה ובגרה לעצמה.** פירוש דהא מלינו בוגרת שיוצאה מרשות אב לענין

ממון וקשה דה"ג נישואין מוציאין מרשות אב לענין ממון ואמאי צריך למילף מצוגרת וגראה דבא עליה ובגרה לעצמה נפקא לן מנותן לאצי הנערה דדרשינן לאצי הנערה ולא לאצי בוגרת:

צער דמאי. קשה לר"י דמאי קא מיעביא ליה וכי לא ידע הש"ס שיש זער גדול לצתולה צביאה ראשונה וכמה קטנות חולות מזה וכו"ת דמאותו זער פשיטא ליה להש"ס דפטור שצרי סופה להטעיר בך תחת בעלה והא איכא כמה תנאי בזהכונס **(ב)** דף נט. ושם) דלא חיישי לכחש גופנא פירוש דבר שסופו להיות כן וגראה לר"י דזער צעילה משום תאות תשמיש אינו צא בשעת הבא לו בשעת הזלה אכל מה שצא לו אחר כך מופטר דגרמא בעלמא הוא הלכך צעי זער דמאי ורשב"א מפרש דפשיטא דזער של בתולים ליבא למימר דע"כ תנא דמתני' חייש לכחש גופנא דממפתה פטור:

נערה דחוקא נערה שהיא ברשות אציה דכתיב בנעוריה בית אציה (נדרים טו:).

עין משפט נר מצוה

סא א מיי' פ"ב מהל' אשות הל' ב טור ש"ע יו"ד סימן רלד סעיף א בהג"ה:

ע ב מיי' פ"ב מהל' נערה הל' טז סמג עשין נד טור אה"ע סימן קעו: **עא** ג מיי' שם הל' טו: **עב** ד מיי' פ"א מהל' נדרים הל' ט סמג לאון רמב טו"ע י"ד סי' רלד סעיף א:

עג ה מיי' פ"ב מהלכות נערה הל' ז סמג עשין נד טו"ע אה"ע סי' קעו סעיף א:

עד ו מיי' פ"א שם הל' ג סמג שם טו"ע שם סעיף ג:

עה ז מיי' שם הל' ה טו"ע שם סעיף ד:

תוספות ר"ד

תביא בא עליה ונשאת לעצמה הואיל ובגרות מוציאה מרשות אב. פי' שלא מצינו שוכתה לו תורה בכתו אלא מכר בקטנותה ושאר שבח ממון כגון קנסה ומעשה ידיה בנערות כדילפי' לקמן בפ' נערה ונישואין נמי מוציאין מרשות אב. פירוש כדאשכחן בהפרת נדרים דכו"י שלא לצממה דכתיב ונתן האיש השוכב עמה לאבי הנערה. אם היא נערה בשעת נתינה אף נישואין בא עליה ונשאת לעצמה: **בתנ"י** המפתה נותן ג' דברים והאונס ד' המפתה נותן ברשת וקנס מוסיף עליו אונס שנותן את הצער מה בין אונס למפתה האונס נותן את הצער והמפתה אין נותן את הצער האונס נותן מיד והמפתה לכשיצאי האונס שותה בעציצו. פי' בכלי שבחר לו לשתות בו כלומר ע"כ ישאנה דכתיב לא יוכל לשלחה כל ימיו והמפתה אם רצה להוציא מוציא. פי' האונס נותן מיד ואע"פ שכונסה שנאמר ונתן האיש השוכב עמה לאבי הנערה חמשים כסף ולו תהיה לאשה. ודרש'י תו לו אתה כופה ולא לה: